

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
TOREK
26. SEPT.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 71 (2494)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

Letališče Brnik: Za las mimo katastrofe

V četrtek dopoldne je slab kilometer južno od brniškega letališča v gozdu strmoglavilo letalo jugoslovanskega vojaškega letalstva vrste „jastreba“. Pilot, 26-letni Mariborčan, je v nesreči izgubil življenje. Kmalu po nesreči, ki se je zgodila pred sobotnim letalskim mitingom, so območje nesreče močno zastražili, da sta vojaški preiskovalni sodnik in namestnik tožilca lahko nemoteno opravila uvodni del preiskave. Izvedeli smo, da se je v času nesreče na brniško letališče spuščalo potniško letalo DC 10, ki je priletelo iz New Yorka...

Šinigoj bo obiskal Koroško 25. oktobra

Nov termin obiska predsednika Izvršnega sveta Slovenije Dušana Šinigoja je že določen: šef slovenske vlade bo Koroško uradno obiskal 25. oktobra 1989. Kot smo poročali v prejšnji številki, je bil za 29. september načrtovani obisk s strani Slovenije kratkoročno preložen.

Pred vojvodskim prestolom...

Pred vojvodskim prestolom na Gosposvetskem polju se je v soboto popoldne začel Mladinski kulturni festival, ki ga je vsebinsko pripravila Iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“. Mešani pevski zbor Danica iz Šentprimoža je oblikoval glasbeni spored otvoritve. Lipa, ki raste iz knežjega kamna, je bil simbol festivala. Več na 4. strani.

Gradišćanski Hrvati prva žrtev novih načrtov ORF?

Samo nekaj mesecev po slavnostnem odlikovanju odgovornih oseb v ORF za uvedbo tv-oddaj za manjšine v Avstriji – odlikovan je bil generalni intendant Thaddäus Podgorski – isti nagajenci že poskušajo izigravati eno narodnostno skupnost proti drugi. Konkretan primer je Gradišćanska, za katero ORF-centrala na Dunaju ter deželni ORF-studio v Železnem načrtujeta skrčenje števila televizijskih oddaj za gradišćanske Hrvate

zaradi uvedbe televizijskih oddaj za madžarsko narodnostno skupnost na Gradišćanskem.

Novi načrti ORF pol leta po uvedbi televizijskih oddaj za narodnostne skupnosti v Avstriji niso izzvali oster protest le med gradišćanskimi Hrvati, ampak tudi v širši avstrijski demokratični javnosti. „Nihče od nas gradišćanskih Hrvatov ni proti uvedbi televizijskih oddaj za madžarsko narodno skupnost v deželi, toda ne na račun

oddaj za Hrvate“, je glavni argument proti poskusom izigravanja obeh narodnostnih skupnosti.

Prva madžarska televizijska oddaja naj bi bila 19. novembra; to nedeljo pa naj bi odpadla oddaja za gradišćanske Hrvate. Po načrtih ORF naj bi se ta „igra“ ponovila vsak mesec enkrat...

Na slovenske televizijske oddaje za koroške Slovence po zagotovilu deželnega intendantta Heinza Felsbacha dogodki in načrti na Gradiš-

ćanskem ne bodo vplivali. „Razvoj slovenskih televizijskih oddaj bo stekel po načrtu (po 1. 1. 1990 vsak teden 30-minutna oddaja op. ured.), tudi pri proračunu ni težav“, je poudaril Felsbach.

Poznavalcem oddaj za gradišćanske Hrvate in koroške Slovence pa se ob načrtih ORF vsiljuje vprašanje, če vzrok za skrčenje televizijskih oddaj za gradišćanske Hrvate niso morda kritični, angažirani žurnalistični prispevki, ki so jih do zdaj oddajali.

Končno poročilo o manjšinah v prostoru Alpe-Jadran?

V Ljubljani bo jutri zasedala komisija za kulturo Delovne skupnosti Alpe-Jadran, kateri predseduje Slovenija. Na dnevnem redu zasedanja v Cankarjevem domu bo spet poročilo projektne skupine o položaju manjšin v prostoru Alpe-Jadran, ki bi moralo biti izdelano že pred časom. O tem, ali so se članice DS le dokopale do skupnega poročila, bo poročal predstavnik Koroške.

PREBERITE

- 2 Po pričakovanjih Haider brez konkretnih odgovorov
- 4 Seminar Slovenske prosvetne zveze: mladina išče svoj obraz
- 5 Od 6. do 8. oktobra: s Slovenskim vestnikom na čudovite otoke Brione
- 6 Predstavitev novih knjig v Založbi „Drava“
- 7 Televizijski in radijski spored Koledar prireditev
- 8 SAK po zmagi nad Lienzom na vrhu lestvice. Šah: SŠZ/Carimpex izgubila prvo tekmo

O pomenu mladinske književnosti

Letošnje deseto srečanje pisateljev narodnih skupnosti na Obirskem, ki sta ga privedila Slovenska prosvetna zveza in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji, je bilo namenjeno obravnavi mladinske književnosti. Udeležili so se ga pisatelji, literarni

izvedenci in založniki s Koroške, Slovenije, Gradišćanske, Furlanije-Julijske krajine in Nemške demokratične republike. Poleg referentk Saše Vegri in Žive Gruden so o položaju svojih narodnih skupnosti poročali še Sunjog Sandor, Andi Novosel in Jan

Wornar. V razprave, ki jih je vodila Sonja Wakounig, so posegali tudi drugi udeleženci srečanja. Ob tej priložnosti je Feliks Bister razglasil dobitnika literarne nagrade, ki jo je razpisala SPZ; prejela ju bosta Štefka Vavti in Kristijan Močilnik.

Magdalen: Danes prva seja odbora

Danes se bo prvič sestel preiskovalni odbor za razjasnitev dogodkov v zvezi s tovarno celuloze v Magdalenu. Odbor so soglasno ustanovile vse deželnozborske stranke na izredni seji deželnega zbora prejšnji četrtek. Seje bodo javne, odbor pa sestavljajo štirje socialistični poslanci, trije svobodnjaki ter dva poslanca ljudske stranke. Deželni glavar Haider je na seji deželnega zbora navedel podatke, po katerih se je iz deželnih sredstev v tovarno prelilo 1,2 milijarde šilingov, od tega pa je evidentnih le 842 milijonov šilingov. Bivšega lastnika tovarne Papsta pa so pred nekaj dnevi aretirali. V tem času je v priporu.

Po pričakovanjih Haider brez konkretnih odgovorov

Pogovor štirih koroških Slovencev z deželnim glavarjem dr. Haiderjem v okviru Mladinskega kulturnega festivala v nedeljo zvečer v Modestovem domu je izzvenel nekako tako kot so poznavalci koroške politične scene že vnaprej pričakovali: Haider na konkretna vprašanja ni odgovoril konkretno, uporabil je nekaj neobveznih lepih fraz o svojem odnosu do slovenske manjšine na Koroškem ter o vlogi manjšin v Evropi nasploh, kot „poslastico“ za publiko pa je proti koncu diskusije slavnostno naznanil reformo volilnega reda na Koroškem, s katero naj bi koroški Slovenci pri volitvah na demokratičen način dobili možnost doseči potrebne glasove za slovenskega predstavnika v koroškem deželni zboru.

V začetku diskusije Haider na konkretna vprašanja o uveljavitvi slovenskega jezika v deželni upravi in na drugih področjih, ki so v pristojnosti deželne vlade, ni jasno odgovoril, isto se je zgodilo, ko je bil vprašan o njegovem stališču do revizije Zakona o

narodnostnih skupnostih v korist koroških Slovencev. Razvoj dvojezičnih vrtecev je odklonil z argumentom, da mora najprej zadovoljiti večinski narod, v zvezi z uporabo slovenskega jezika na cerkvenem področju pa je dejal, da naj se, preden se vzame cerkvena ureditev za zgled, razčisti zadržanje nekaterih slovenskih duhovnikov, ki po njegovih besedah celo „provocirajo“ nemško govoreče vernike.

Od vindišarske teorije, ki jo je aktualiziral v svoji vladni izjavi, je le verbalno nekoliko odstopil, v aferi Oman pa je dejal, da se mu bo opravičil samo zaradi tega, ker Oman ni bil tisti, ki je v primeru njegove izvolitve za deželnega glavarja napovedal svoj odhod s Koroške.

V veliko zadržano je Haider prišel ob vprašanju o njegovi udeležbi oz. neudeležbi na proslavi 1. julija 1984 v Šentjakobu v Rožu. Medtem ko je novinarjem časopisa „Der Standard“ v intervjuju 12. maja 1989 še izjavil, da na tej priložnosti ni bil prisoten, je v nedeljo na konkretno vpra-

šanje o tem odgovoril, da mora pogledati v svoj terminski koledar... Kot je znano, je Haider na tej priložnosti izjavil, „da bo ta dežela svobodna šele tedaj, ko bo nemška“. Haider je to izjavo doslej ob vsaki priliki demantiral, proti medijem pa v tej zvezi nikoli ni podvzel pravnih ukrepov.

Za Haiderjevo nastopanje v javnosti je bil značilen tudi njegov odgovor na vprašanje, kdaj se bo končno distanciral od zbornika „Grenzlandjahrbuch“ svoje stranke. Haider je dobesedno dejal: „Na to boste še dolgo čakali. Od tega zbornika se nekdo distancira le, če ga ni prebral!“

S Haiderjem so diskutirali dr. Reginald Vospernik, mag. Zalka Kuchling, mag. Pepej Marketz in Ivan P. Lukan, diskusijo pa je vodil glavni urednik „Nedelje“ Hanzi Tomažič. Diskusija je s strani koroških Slovencev potekala v slovensčini s simultanim prevajanjem v nemščino za Haiderja, njegove odgovore pa so za publiko prevedli v slovenščino.

HEUTE
IM Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI VESTNIK

Wie erwartet: LH Haider blieb konkrete Antworten schuldig!

Das bereits erwartete Resultat, keine konkreten Antworten auf wichtige Fragen der Volksgruppe sowie die Prolongierung seiner Ankündigungspolitik, brachte am Sonntagabend eine Diskussion von Kärntner Slowenen mit Landeshauptmann Dr. Jörg Haider im Rahmen des Kulturfestivals der slowenischen Jugend.

Haider blieb zu den Themenbereichen Zweisprachigkeit in den Bereichen Landesverwaltung, zweisprachige Kindergärten, Novellierung des Volksgruppengesetzes (Amts- und Gerichtssprache, zweisprachige topographische Aufschriften) konkrete Antworten schuldig. Ebenso lehnte er eine persönliche Distanzierung vom hinlänglich bekannten „Grenzlandjahrbuch“ neuerlich ab. Im Verlauf der Diskussion konnte er sich auch nicht mehr daran erinnern, ob er am 1. Juli 1984 bei der umstrittenen Feier in St. Jakob im Rosental anwesend war, obwohl er im „Standard“ vom 12. Mai 1989 noch

erklärt hatte, nicht dort gewesen zu sein. Haider soll dort die Äußerung gemacht haben, daß „dieses Land nur dann frei sein wird, wenn es ein deutsches Land sein wird.“

In die Kategorie „Ankündigungspolitik“ eingestuft werden müssen seine Aussagen zum Thema Reform des Wahlrechtes in Kärnten, womit er der slowenischen Volksgruppe einen Vertreter im Kärntner Landtag auf „demokratische Weise“ ermöglichen wolle.

Auf seine Attacken gegen den Künstler Valentin Oman angesprochen, kündigte Haider eine Entschuldigung an, doch nur, weil es nicht Oman war, der für den Fall der Wahl Haider zum Landeshauptmann seinen Auszug aus Kärnten angekündigt hatte.

Mit Haider diskutierten Dr. Reginald Vospernik, Mag. Zalka Kuchling, Mag. Pep Marketz und „Slovenski vestnik“-Chefredakteur Ivan P. Lukan.

Burgenländische Kroaten: Protest gegen Kürzung ihrer TV-Sendungen

Die Absicht der ORF-Verantwortlichen in Wien und im Landesstudio Burgenland, die Anzahl der Sendungen der erst Anfang April dieses Jahres eingeführten kroatischen TV-Programmes wegen der Einführung von TV-Sendungen für die ungarische Volksgruppe im Burgenland zu kürzen, hat unter den burgenländischen Kroaten eine Welle des Protestes ausgelöst. „Wir treten für TV-Sendungen für die ungarische Volksgruppe ein, doch nicht auf unsere Kosten“, wird in dem Wochenblatt der bur-

genländischen Kroaten „Hrvatske novine“ der Protest artikuliert.

„Die wöchentliche TV-Sendung für die Kärntner Slowenen wird von den Schwierigkeiten im Burgenland in keiner Weise tangiert“, stellte ORF-Landesintendant Heinz Felsbach klar und betonte, daß der Ausbau der slowenischen TV-Sendungen (ab 1. 1. 1990 auf 30 Minuten wöchentlich) planmäßig erfolgen werde. Auch budgetmäßig gäbe es in Kärnten keine Schwierigkeiten.

FPÖ-zbornik: „Haider naj se končno distancira!“

Predsednik Mlade generacije v koroški socialistični stranki, deželni poslanec mag. Peter Kaiser je ponovno pozval deželnega glavarja Haiderja, naj se končno distancira od zbornika „Grenzland-Jahrbuch“ koroške svobodnjaške stranke. „Za tako dejanje se Haiderju ni treba peljati na Nizozemsko, to lahko stori tudi na Koroškem“, je dejal Kaiser. K temu pozivu pa je še dodal, „da naj se Haider distancira iz vsebinskih vzrokov vsaj kot deželni glavar, če že misli, da to kot šef FPÖ ne more stori-“

Prebeg vzhodnonemških državljanov z Madžarskega skozi Avstrijo v Zvezno republiko Nemčijo je prav po okusu avstrijskih novinarjev in komentatorjev, prav po okusu zlatega avstrijskega srca: obžalovani in občudovani begunci so namreč prvič, Nemci, torej pripadniki izbranega naro-

KOMENTAR

dr. FRANCIJA ZWITTRA

AVSTRIJSKA SOLIDARNOST

da, drugič, bežijo pred komunizmom in tretjič, ne nameravajo ostati pri nas, torej ne obremenjujejo avstrijskega proračuna in avstrijskih davkoplačevalcev, pri katerih se pripravljenost zasolidarnost omejuje vzporedno s stroški, ki jih ta

zahteva. Dobrodošli v Nikelsburgu in adijo v Salzburgu – to je zlata avstrijska pomoč vzhodnim beguncem pred televizijski kamerami mednarodne javnosti.

Solidarnostni simboliki pa ne ustreza dejstvo gospodarstva: hkrati ko pretakajo

solze nad usodo Vzhodnih Nemcev, sklenejo masne kupčije na sejmu v Leipzigu, medtem ko se histerično derejo nad trmo čeških voditeljev, sodelujejo z njimi pri uničevanju narave na Gabčikovem, navzven trepetajo pred nadaljnjim razvojem na Madžarskem, hkrati pa prav od te Madžarske zahtevajo visoke odškodnine v zvezi z Nagyamaroszem, izkrvaveli Poljski pošilja profesorje za ekonomijo, namesto da bi poslali krvavo potrebne devize.

Pa tudi sicer je sočutje z begunci omejeno: glede Romunov se avstrijska solidarnost zreducira na nič. Romuni pač ne potujejo z osebnimi avtomobili z dopusta na Madžarskem preko Avstrije v ZRN in večina od njih tudi nima visoko kvalifi-

cirane poklicne izobrazbe, ki odlikuje Vzhodne Nemce. Ker nimajo možnosti, da bi drago prodali svojo delovno silo, so večkrat primorani, da beračijo – in že policija svari pred „beraškimi tolpmi“ romunskega državljanstva. Če beračijo, so nadloga, če kradejo jajca, pa so kriminalci – nazaj z njimi v raj Ceaucesca!

Ne, taka solidarnost ni iskrena, preveč smrdi po samohvali in koristoljubju – zahodno gospodarstvo potrebuje v trenutni konjunkturi visokokvalificirano delovno silo, zato mu je naval državljanov iz NDR trenutno tako pri srcu.

Solidarnost, kakršna se kaže v tej luči, postaja ideološka fraza, ki naj prekrije dejanske namene.

Udeleženci srečanja razpravljajo o aktualnih problemih.

Deseto srečanje pisateljev narodnih skupnosti na Obirskem

Že desetič po vrsti so se ob koncu minulega tedna pri Kovaču na Obirskem srečali pisatelji narodnih skupnosti. Srečanje sta pripravila Slovenska prosvetna zveza in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji. Vabilu se je odzvalo okoli 15 pisateljev, predvsem takih, ki se ukvarjajo s pisanjem mladinske literature, saj je bila tema srečanja posvečena prav tej tematiki.

Na predvečer je zbrane pisatelje sprejel župan občine Železna Kapla dr. Dieter Haller in jim ob večerji v Hotelu Obir obrazložil težak položaj občine, ki je nastal

zlasti zato, ker grozi zaprtje tovarne Obir, a dodal, da se občina prizadeva pretečo gospodarsko vrzel nadomestiti z novim turističnim projektom, ki naj bi občino rešil iz težke situacije. Končno jim je želel prijetno bivanje ter izrazil željo, da bi se v Železno Kaplo vračali kot turisti in doživljali lepote kraja in njegove okolice.

Pri Kovaču na Obirskem, kjer je Založba Drava pripravila razstavo knjig koroške in druge mladinske književnosti, je uvodni referat podala Saša Vegri. Zelo stvarno je ocenila povojno koroško mladinsko literaturo in jo primer-

jala s tovrstnim razvojem v matični Sloveniji. Menila je, da je na Koroškem tovrstna literatura nastajala tudi iz potrebe pisanja za mladino, medtem ko je razvoj v Sloveniji šel v sproščeno, a umetniško inovativno pot, ki je slovensko mladinsko književnost privedla do vodilne tovrstne literature v Evropi.

Živa Gruden, ravnateljica dvojezične ljudske šole v Špetru v Benečiji, je govorila o literaturi za otroke in o preporodu manjšinskih skupnosti v Italiji. Pri tem se referenka ni omejila samo na manjšine v severni Italiji, temveč je obdelala področje vse države, kar je bilo zelo informativno. Izkazalo pa se je, da se narodne skupnosti zavedajo, da je njihov obstoj odvisen predvsem od tega, kako otroci v prvih letih doživljajo in sprejemajo materino besedo.

Na srečanju so razglasili tudi rezultate literarnega natečaja Slovenske prosvetne zveze. V imenu žirije je spregovoril Feliks Bister in dejal, da žirija prve nagrade ni podelila, drugo je prejela Štefka Vavti, tretjo pa Kristijan Močilnik. Utemeljitev žirije bomo objavili prihodnjič (op. ured.).

Srečanje pri Kovaču so zaključili z literarnim branjem, ki ga je moderirala Maja Haderlap, s svojimi pesmimi pa popestril Obirski ženski oktet.

Živa Gruden, ravnateljica dvojezične ljudske šole v Špetru v Benečiji.

Sliki: A. Kokot

OBZORNIK

13 otrok žrtev prometne nesreče

ZAGREB. – Pretekli petek se je na nezavarovanem železniškem prehodu v Pojamu v Hrvaškem Zagorju zgodila huda prometna nesreča, v kateri je izgubilo življenje 13 otrok, več kot 20 pa jih je hudo ranjenih. Do nesreče

je prišlo, ko je potniški vlak, ki je vozil iz Zagreba proti Varaždinu, trčil v šolski avtobus. Ob času nesreče je bila gosta megla. Na Hrvaškem so včerajšnji ponedeljek razglasili za dan žalovanja.

Genscher o zahodnih poljskih mejah

BONN. – Zunanji minister Zvezne republike Nemčije Hans-Dietrich Genscher – ZRN je v soboto praznovala 40. obletnico svoje ustanovitve – je v zvezi z diskusijo o poljskih zahodnih mejah dejal, da le-ta škodi ne le nemškim interesom, temveč tudi reformnim procesom v vzhodni Evropi. Vprašanje poljsko-nemških meja je v začetku leta sprožil finančni

minister in vodilni politik krščansko-socialne zveze na Bavarskem Waigel.

Genscher je tudi izjavil, da je narodna usoda Nemcev sicer „vedno aktualna, vendar je trenutno pomembno tudi evropsko vprašanje, saj, kot je dejal, tisto, kar združuje Evropo, združuje seveda tudi Nemce“.

Rehabilitacija 100.000 ljudi

BUDIMPEŠTA. – Madžarski ministrski svet se je zavzel za popolno rehabilitacijo približno 100.000 ljudi, ki so bili v letih 1945 do 1953 nasilno razseljeni. Ministrski svet je parlamentu predlagal, da te ljudi z javno izjavo moralno in politično rehabilitira. Preživeli in njihovi družinski člani bodo dobili tudi materialno odškodnino.

Mati Terezija v bolnišnici

KALKUTA. – Zdravstveno stanje Matere Terezije se je izboljšalo, kljub temu pa 79-letna Nobelova nagrajenka za mir še ni izven smrtno nevarnosti. Mati Terezija je bila zaradi težav s srcem operirana v bolnišnici v Kalkuti.

Nesoglasja v izraelski vladi

TEL AVIV. – Izraelska politična javnost ocenjuje, da bo verjetno čez nekaj dni, ko se bosta z obiska v ZDA vrnila podpredsednik vlade Perez in zunanji minister Arens, prišlo do velikih sprememb v izraelski koalicijski

vladi. Do nesoglasja v vladi je prišlo zaradi načrta egiptovskega predsednika Mubaraka o rešitvi palestinskega vprašanja, ki ga laburistična stranka Perez podpira, konservativna stranka Arensa, Likud, pa ostro zavrača.

KP Litve razglasila samostojnost

VILNIUS. – Dva dni po tem, ko je sovjetski voditelj Gorbačov na partijskem plenumu v Moskvi dejal, da komunistična partija Sovjetske zveze ne bo „pod nobenim pogojem“ dovolila svoje federalizacije, so v Litvi objavili partijski program, v katerem razglajajo komunistično partijo Litve za samostojno.

Na programu nove samostojne komunistične partije Litve, ki naj bi ga delegati konec leta sprejeli na svojem kongresu, je tudi zapisano: „Komunistična partija Litve postaja v procesu perestrojke samostojna, da bi tako lahko postala politična sila pri ustanavljanju samostojne, pravne litovske države“.

Turki se vračajo v Bolgarijo

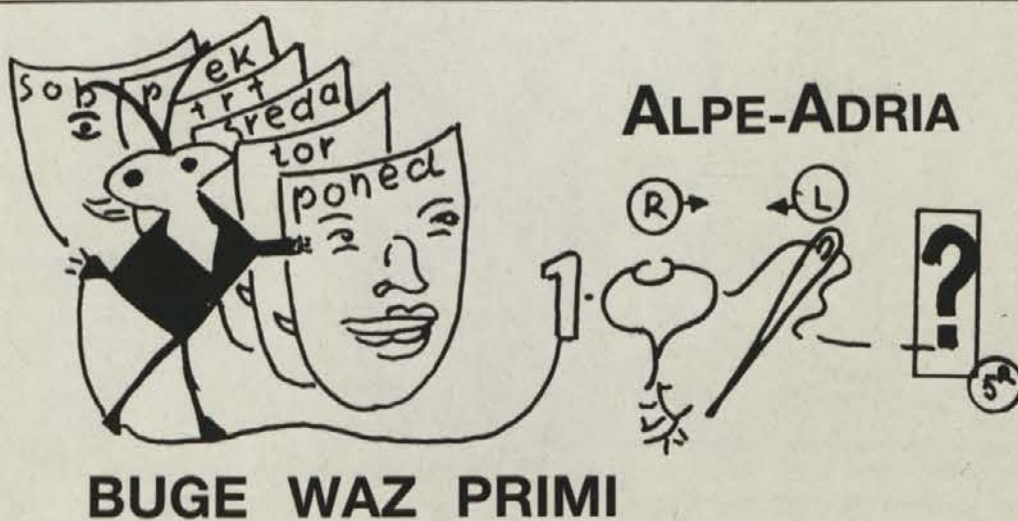
ANKARA. Turška novinarska agencija je sporočila, da se je v zadnjih dneh več kot 20.000 Turkov, ki so v zadnjih mesecih pobegnili iz Bolgarije v Turčijo, spet vrnilo v domovino.

pa se je po uvedbi viz za vstop v Turčijo število tistih, ki se vračajo, povečalo na 600 oseb dnevno.

Turčija je uvedla vize, da bi Bolgarijo prisilila k podpisu sporazuma o imigrantih, vendar pa Sofija trdi, da mejo prestopajo samo turisti, ki niso Turki, temveč Bolgari...

Letos je Bolgarijo zapustilo okoli 315.000 Turkov, vendar

Naročite in širite Slovenski vestnik!

Uvod v kulturne prireditve letošnjega Mladinskega kulturnega festivala sta napravila igralca skupine Gledališče pod kozolcem iz Šmartna ob Paki. S komedijo Prihranjeni dolar O'Casey Wericha sta navdušila številne, pretežno mlade gledalce, ki so prišli v Mladinski dom SŠD. Tako dovršene igre amaterjev zlepa ne vidimo, zato smo se ob njuni šaljivi zbadljivosti uradniške birokracije iz srca nasmejali. Potepuha prihranjenega dolarja seveda nista dobila, zato pa sta za zabavo, ki sta jo nudila hvaležnim obiskovalcem, požela velik aplavz.

Mladina gre svojo pot – odklanja pokroviteljstvo

S problemom odklanjanja tradicionalnih oblik kulturnega ustvarjanja in družbenega življenja pri mladini so se s pomočjo strokovnjakov (prof. dr. Vinko Skalar in dr. Pavel Fonda) v Mladinskem domu SŠD v Celovcu ukvarjali udeleženci dvodnevnega mladinskega seminarja s Koroške in Primorske. Ugotovili so, da je narodnostni položaj mladincev tako na Primorskem kot Goriškem zelo podoben našemu na Koroškem. Asimilacija je povsod krepko napredovala, mladina se vse manj vključuje v tradicionalno kulturno delo, poleg tega se na svoj način srečuje s svojo življenjsko, družbeno in poklicno stvarnostjo, vendar se sedanjim preživelim oblikam ne upira, temveč jih mirno zavrača in se jih izogiba.

Kulturni kritik in gledališki animator s Primorskega Janez Povše je po seminarju menil, da je to umikanje mladine treba sprejeti kot dejstvo, sicer izgubiš stik z njo. Sicer je ta razvoj splošen pojav, toda za manjšino je to še bolj usodno, zato je potrebno še hitreje iskati rešitev. Če mladina odklanja tradicionalno pokroviteljstvo starejše generacije in tradicionalnih kulturnih struktur,

naj bi le-te njena stališča dopuščale, iskale stike z njo, se navadile poslušati mnenja mladih in se prizadevati za pristno sodelovanje. Oboji naj bi vzpostavljali enakopravne odnose, sicer bo mladina – ki ima mnogokrat zelo izoblikovana mnenja – ubrala svojo pot.

Janko Malle, tajnik SPZ, ki je skupaj z Zvezo slovenskih kulturnih društev v Italiji pripravila ta seminar, je bil prav tako prepričan, da je dal seminar, kljub skromni udeležbi, zanimive pobude. Tudi z vidika samozavestnega narodnostnega udejstvovanja je treba dopuščati in razvijati delovanje mladine na drugih družbenih področjih, interkulturalno in interetnično opredeljevanje širi človekovo obzorje in se lahko pozitivno odraža v narodnostnem smislu. To velja predvsem za stanje na Koroškem, kjer smo v preteklosti vprašanje ohranjanja jezika mnogokrat vrednotili le politično in tako ljudem ovirali kulturno identifikacijo.

Nadvse pa so bile zanimive tudi izkušnje tržaškega psihoanalitika Pavla Fonde, ki je pri pripadnikih slovenske narodne skupnosti ugotovil močan fenomen paranoje (preganjavice).

Janez Povše in Janko Malle.

Po starih modelih ni več mogoče vzpostaviti stika z mladimi. Mladina odklanja pokroviteljstvo starejših, postala je samostojnejša, treba se ji je pridružiti.

Člani Iniciativne skupine „Slovenščina, moj jezik“ so po nedeljskem zaključnem kulturnem sporedu lahko zadovoljni, kajti uspel jim je zanimiv poskus. Skupina mladih – predvsem iz katoliškega tabora – je priredila „Mladinski kulturni festival“ s široko kulturno ponudbo, ekskurzijami, srečanji in okroglimi mizami. Ta festival naj bi slovenski mladini pomagal dvigniti samozavest, spoznavati narodne korenine in se soočiti s problemi vsega slovenskega prostora. Poleg tega je bil v festival vključen tudi seminar, ki ga je soorganizirala tudi Slovenska prosvetna zveza. Udeleženci in poslušalci (bilo jih je gotovo nad 500) so prišli tako s Primorske, Goriške, Slovenije in Koroške.

S spominjanjem na lastne narodne korenine pred vojvodskim prestolom se je pričel Mladinski kulturni festival. *slike: V. Wieser*

„S ponosom biti Slovenec“

Pobudniki Mladinskega kulturnega festivala so si to prireditev zastavili kot višek svojega še niti leto dni trajajočega delovanja za ohranitev in krepitev slovenščine na Koroškem. Ves čas festivala je bilo mogoče zaznavati določen vpliv gesla „Slovenščina, moj jezik“ tudi pri udeležencih iz Italije in Slovenije. Tudi ti sprejemajo poziv k ohranitvi jezika za svojo nalogo. Prav tako pa je festi-

val predvsem ob diskusijah za okroglimi mizami pokazal, da tudi pri „zamejcih“ nobena resnejša razprava o problemih danes ne more mimo političnega razvoja v Sloveniji.

Ob okrogli mizi na temo „Slowentschchina, meine Sprache/Slovensščina, mia lingua“ je prof. Tomaž Simčič iz Trsta dejal, da doslej še ni bilo mogoče pojasniti, zakaj se je skladen odnos med

narodi v Furlaniji v zadnjih 100 letih tako nepopravljivo podrl, ko pa je prav v Oglejskem patriarhatu bil močno zasidran jezikovni, kulturni in verski pluralizem! Zoran Thaler, politolog iz Ljubljane, pa je menil, da je nekdanji vpliv, ki ga je na slovenščino v Sloveniji imela nemščina, v zadnjih letih zamenjala srščina in angleščina. Ob okrogli mizi o Karantaniji – edini slovenski državi se je razprava vrtela predvsem okrog odpravljanja partijskega monopola v Sloveniji, o prihodnjih demokratičnih in svobodnih volitvah in o spremembi ustave. Publicist Janez Janša (Ljubljana) je izpostavil, da je eno izmed bodočih bistvenih vprašanj demokratičnega razvoja v Jugoslaviji, kdo bo imel pravico razglašati izjemno stanje. Dr. Bučar (podpredsednik Slovenske demokratične zveze) pa je opozoril na problem hude apatije med ljudstvom, s katerim se srečujejo tudi alternativna gibanja.

Tudi ob tretji okrogli mizi z naslovom „Pet Slovencev – šest mnenj“ je prevladovala problematika pluralističnega delovanja in sodelovanja v Sloveniji. Kot diskutant s Koroške pa je študent Rudi Vouk dejal, da tudi v vrstah slovenske narodne skupnosti pluralizem ni razvit in da je organizacijska razcepljenost slovenskih osrednjih organizacij že preživela oblika.

Zanimiv sklepni kulturni spored so oblikovali ansambel „4J“, Polde Bibič, ki je bral iz zakladnice slovenske literature (sonete Franceta Prešerna in mladega avtorja Milana Jesiha), Tomaž Pengov s „pripovedmi“ in igralec Primorskega dramskega gledališča Iztok Mlakar, katerega bomo po tem navdušujočem nastopu zagotovo še kdaj slišali na Koroškem.

Tri lipe – vsajene pred gimnazijo in domovoma – so izraz močne življenjske volje.

Cvet pluralizma v Sloveniji – Zveza slovenske kmečke mladine s svojo stojnico.

Iztok Mlakar (v spremljavi Davida Šuligoja) s Primorskega je v zaključnem sporedu navdušil s svojimi narečnimi „storijami“.

Arheološke izkopenine pričajo o zgodnji poselitvi Brionskih otokov

Od 6. do 8. oktobra za samo 1.380 šil.:

S Slovenskim vestnikom na čudovite Brione

Cerkev sv. Marije

Brioni, to so skupina otokov, ki pomenijo lepoto in mir. Brioni, le tri kilometre severozahodno od Pulja, so polni naravnih in kulturnih znamenitosti, zaradi katerih so bili leta 1984 razglašeni za narodni park.

Brioni pa so tudi pojem izdatnega počitka, velike zabave in obilne ponudbe. Tam vsak najde svoje: prvi živalski vrt, drugi muzej, tretji pa razvedrilo ob športu.

Slovenski vestnik v sodelovanju s potovalno agencijo Cartrans prireja letošnji hit, torej izlet za svoje bralce in prijatelje, prav na te Brione. Vse to pa za neverjetno nizko ceno – samo 1.380 šilingov.

Poglejmo, kaj vse je vključeno v to ceno: pot tja in nazaj, prevoz na Brione z

ladjo, prenočišče v izvrstnem hotelu, 3 kosila, 1 večerja, 2 zajtrka, pa še gala večerja. K temu pa sodi seveda tudi atraktivna vožnja z veliko ladjo okrog Brionskih otokov. Udeleženci pa se bodo tudi odlično zabavali, saj bo poseben ansambel igral za ples in razpoloženje kar oba večera bivanja na Brionih.

Smo zbudili vaše zanimanje? Vse podrobnejše informacije prejmete v uredništvu SV (telefonska številka 0463/514300-30 do 34), seveda pa vas bomo o našem hitu obširneje seznanili v naslednjih številkah našega lista.

Torej, zaznamujte si v vaš koledar: od 6. do 8. oktobra gremo vsi s Slovenskim vestnikom na Brione!

CARTRANS

Reisebüro Gesellschaft m.b.H.,
turistična agencija

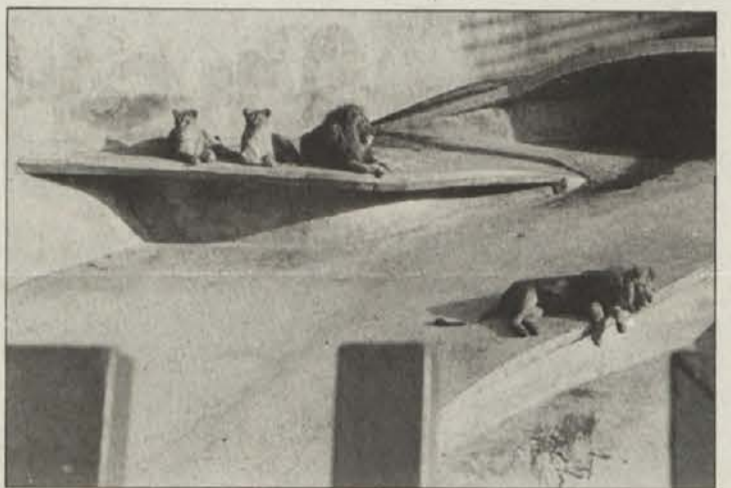
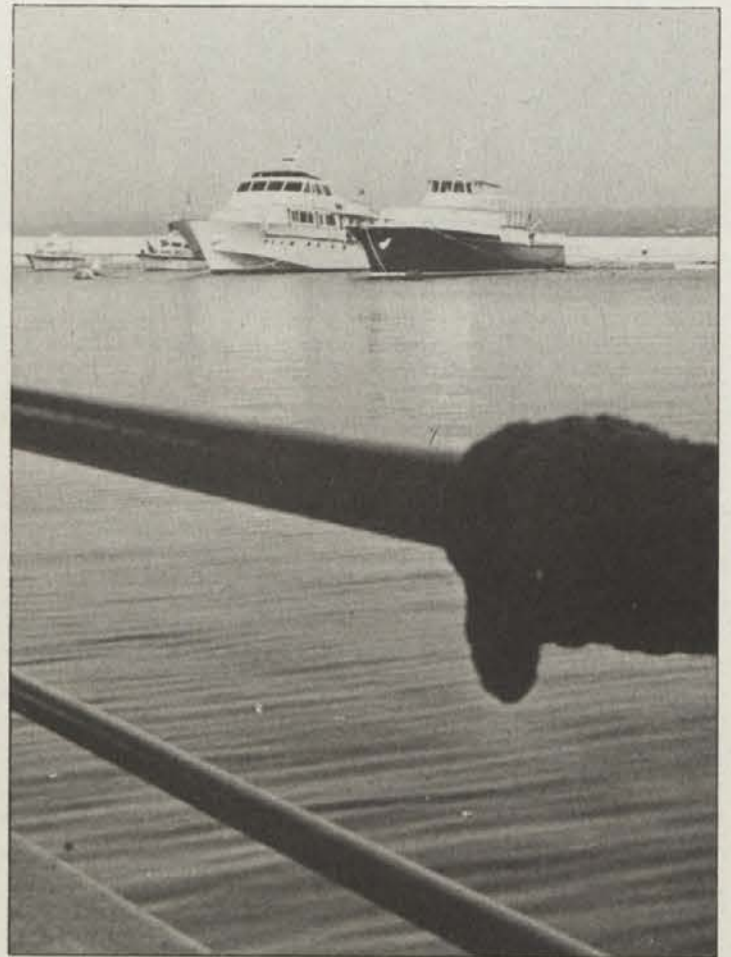
Paulitschgasse 7
A-9020 Klagenfurt/Celovec

telefon: 0 42 22 - 51 26 80
51 28 25
56 6 49

telex: 042-2787 istit

teletex: 232-3422390 cartran

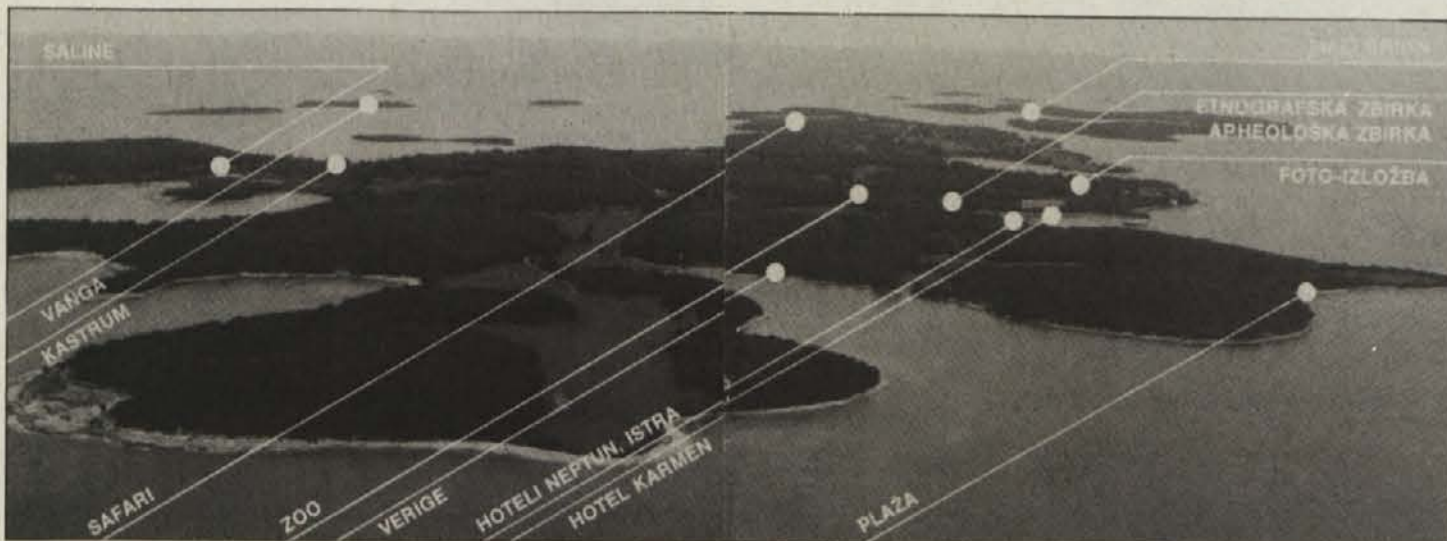
Bankverbindung / bančna zveza:
Zveza slovenskih zadrug
- Celovec / Klagenfurt
(BLZ 39100) Kto. 33456

Živalski vrt na osrednjem otoku

Hoteli višje kategorije čakajo goste.

Čudoviti svet Brionskih otokov, ki ga je težko opisati, zato ga je treba obiskati – s Slovenskim vestnikom!

**Prijave
so možne
še do
30. 9. 89!**

Pokličite Sloven-
ski vestnik (0 463)
51 43 00/40 ali na turi-
stično agencijo Cartrans
(0 463) 51 26 80.

Novo pri Založbi Drava in v knjigarni „Naša knjiga“ Celovec

Slovenske (in druge) založbe se v tem času že predstavljajo s svojimi novimi knjižnimi izdajami. Med njimi je tudi Založba Drava v Celovcu. Slednja je ob podelitvi mednarodne literarne nagrade Vilenica '89 predstavila slovenski prevod Hadkejeve knjige Pisateljev popoldan in pesniški zbornik Danes Maruše Krese-Weidner.

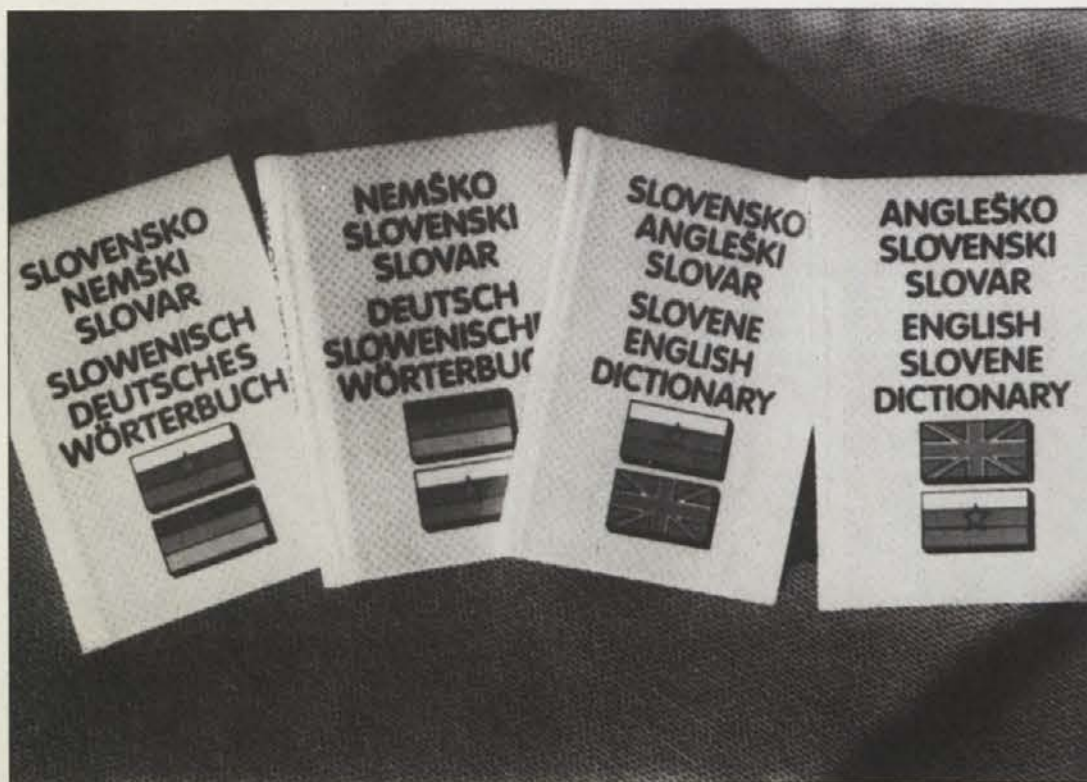
Zdaj pa nam je dala v oceno snopič slovarjev in nekaj knjig, ki jih bralci lahko kupijo v knjigarni „Naša knjiga“ v Celovcu. Pri slovarjih gre za prikupne in trpežne slovarje in sicer za slovensko-nemški in nemško-slovenski ter slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar. S tem je založba brez dvoma zapolnila vrzel zlasti v Sloveniji, dobrodošli pa bodo tudi naši srednješolski mladini in vsem, ki se ukvarjajo z učenjem slovenščine, nemščine in angleščine. Tu je morda umestno vprašanje, zakaj je na slovensko-nemškem slovarju zastava Zvezne republike Nemčije, ko pa je nemški kulturni prostor mnogo

večji. Tako bi namesto te bila lahko tudi avstrijska, najboljša pa da zastave sploh ne bi bilo.

Slovarji, ki so delo Marije Javoršek, urednik pa je Anton Osojnik, bodo koristni spremljevalci tudi na potovanjih v tujino. Posamičen izvod stane 78 šilingov, kdor pa je član Sveta knjige pa ga dobi celo s 30 odstotnim popustom.

Lipuševe knjige Jalov pelin je izšla že pred leti, vendar jo bralcem ponovno predstavljamo zato, ker je pravkar izšel prevod tega Lipuševega leposlovnega dela v nemščino. Knjigo dobite v „Naši knjigi“ za 98 šilingov.

Med številnimi novostmi, ki jih to jesen ponuja knjigarna Drave „Naša knjiga“, naj posebej opozorimo na prevod Lipuševega Jalovega pelina, ki ga je vestno opravil Fabjan Hafner in tako potrdil svoje prevajalske možnosti. Knjiga pod naslovom Die Verweigerung der Wehrmut je izšla pri avstrijski založbi Residenz Verlag. Bralec, ki pozna izvirnik, ima priložnost

primerjave. Knjiga stane 168 šilingov.

Na knjižni polici „Naše knjige“ pa je tudi novo delo Petra Handkeja Versuch über die Müdigkeit. Na knjigo opozarjamo zato, ker se Handke tudi v tem delu ukvarja z nesposobnostjo, spokoritve avstrijskega ljudstva in o njej razmišlja takole: „Das Weltgericht, an das ich einmal, was unser Volk betrifft, tatsächlich einen

Moment lang glaubte – ich brauche nicht zu sagen, wann das war –, gibt es dem Anschein nach doch nicht; oder anders: die Erkenntnisse solch eines Weltgerichtes traten innerhalb der österreichischen Grenzen nicht in Kraft und werden auch niemals in Kraft treten. Das Weltgericht gibt es nicht. Unser Volk, mußte ich weiter denken, ist das erste unabänderliche verkommene, das erste unverbesserliche, das erste für alle Zukunft zur Sühne unfähige, umkehrunfähige Volk der Geschichte.“

To je hud očitek avstrijskemu ljudstvu, ki dejansko še ni bilo v stanju priznati svojih napak in krivic, ki jih je storilo drugim – tudi koroškim Slovincem – v času druge svetovne vojne.

V knjigi Versuch über die Müdigkeit Handke s poetičnim jezikom razmišlja o drugih stvareh, s katerimi se kot pisatelj sooča. Branje te knjige toplo priporočamo ne samo zaradi tega, ker potipa na slabo vest avstrijskega

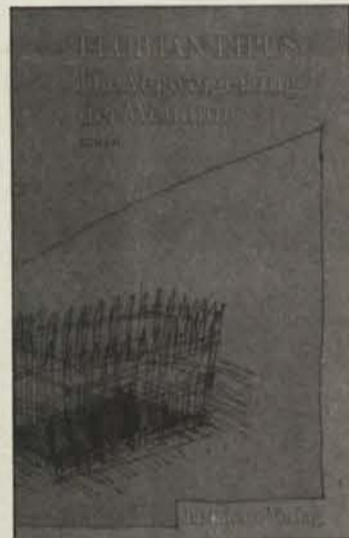
ljudstva, ampak tudi zaradi velike literarne vrednosti dela, ki brez dvoma sodi med najboljše dosežke nemške literature. Knjiga Versuch übere die Müdigkeit stane 165 šilingov.

S kratkimi predstavitvami pričujočih knjig smo opozorili na nekatere novosti Drave in knjigarne „Naša knjiga“ v Celovcu. Upamo, da bo v spodbudo za obisk knjigarne, kjer ne boste našli le omenjenih knjig, ampak tudi druge zanimivosti slovenske in literature drugih, zlasti večinskega naroda oz. nemškega kulturnega prostora.

Ob obisku v knjigarni „Naša knjiga“ vas bodo solidno in strokovno postregli strokovno usposobljeni uslužbenci.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mischallee 4, telefon
(0 463) 32385 – 9020
Celovec

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

pred postajo.

Cesta je bila ravna kot ravnilo in se je imenovala Prva cesta. Skozi na pol zamrežena okna mi je državni uradnik pokazal Viktorijino avenijo, ki smo jo prečkali v naslednjih nekaj minutah. Na levi in desni se je odprla kratka vrsta trgovin in drugih večjih hiš z nekakšnimi napismi. In že smo bili spet med nizkimi lesenimi stanovanj-

skimi hišicami, ki jih je bilo toliko v Winnipegu.

Zavili smo okrog prvega vogala in se vračali proti postaji. Ustavili smo se neke na Viktorijini aveniji. Vozili pa smo se naokrog, ker je bila ta avenija enosmerna in drugače nismo mogli zaviti nanjo.

Stali smo pred mestno hišo. Bila je zidana iz kamna in opeke.

„Županja in mestni svet sta vam pripravila sprejem,“ je pojasnil uradnik, ki se je vozil z menoj in z dvema Madžaroma.

„Kaj je zdaj to?“ sta me vprašala sopotnika z otrokoma. Deklica se je hudo kremžila in nekaj dopovedovala svoji mami.

„Sprejem v mestni hiši,“ sem rekel in pokazal na rdečo stavbo pred nami.

„Kaj nam bo to?“ se je začudil oče. „Kje so tisti farmarji, da nas čimprej odpelejo na svoje farme? Ponoči bo z otrokoma velik križ.“

„Ne vem, kje so. Bomo že notri zvedeli, kako in kaj.“

„Vprašajte, prosim, uradnika.“

Za to pa ni bilo več priložnosti. Vsaj zdaj ne. Stopili smo po stopnicah v nadstropje in oba uradnika sta nas porinila v majhno dvorano, kjer nam je na vratih stisnila roko in zaželela dobrodošlico priletna dama z vijoličasto obarvanimi naočniki.

(dalje prihodnjič)

Končno sta stopila tesno pred nas in toplo odeti domačin nas je pozdravil: „Welcome!“

Potem je potegnil iz žepa list papirja in z njega prebral naša imena. Tudi preštel nas je s svojimi očmi: pet odraslih in dva otroka.

kega zase in še enkrat skupaj.

„To je reporter tukajšnjega dnevnika 'Prerijsko sonce',“ je smehljaje pojasnil naš novi znanec. „Naše mesto pozdravlja madžarske heroje! Jutri boste na prvi strani.“

Farmarjev, ki naj bi nas tukaj pričakali in nas odpeljali na delo, ni bilo nikjer na spregled. Namesto njih so na zasneženi glavni cesti čakali trije taksiji. Prvi je sprejel našo prtljago, v druga dva pa smo se stlačili mi, ki smo tako izgubljeno stali v zgodnjepopoltdanskem mrazu

ALPE-ADRIA
BUGE WAZ PRIMI
9. oktober

EKSUTK

NEUE KÄRNTNER KUNST

TV AVSTRIJA 1 **TV AVSTRIJA 2** **TV LJUBLJANA** **TE DNI NA TELEVIZIJI**

TO
26. 9.

9.05 Sinha Moca; 10.30 Kraljica Broadway; 14.20 Alf; 14.45 Waltonovi; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Soko 511 3; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dežela gora; 21.07 Dallas; 21.50 Pogledi s strani; 21.55 V križnem ognju; 23.15 Čikago 1930; 0.00 Aktualno.

16.55 Tedaj; 17.30 Orientacija; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 Zunanepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.

10.10 Mozaik; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 17.55 Spored za otroke in mlade; Govorica telesa: Nocoj, nocoj; Po sledi ptice Dodo; 19.00 Risanka; 19.10 Informativna oddaja za goste iz tujine; 19.30 Dnevnik; 20.05 S. de Beauvoir: Tuja kri; 21.00 Omizje; 22.05 Dnevnik; 22.20 Informativna oddaja za goste iz tujine; 22.25 Jazz na ekranu.

SR
27. 9.

9.05 Sinha Moca; 10.30 Kuhar na ladji ima morskbo bolezen; 14.20 Alf; 14.45 Waltonovi; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Soko 511 3; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dornbuschevi - 9 nadaljevanj; 21.15 Denar in strast: afera Hearst in Davies; 22.50 Pogledi s strani; 22.55 Bilo jih je 13; 0.25 Aktualno; 0.30 Čikago 1930.

15.40 Tedaj; 15.45 Iz parlamenta; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport - nogomet, tekme za evropski pokal; 0.15 Aktualno.

10.10 Mozaik; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; A zdaj je maj; Osmi dan; 18.05 Spored za otroke in mlade; Železniška postaja; M. Slana: Pinka potepinka; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Ciklus latinsko ameriškega filma: La Boda; 22.00 Dnevnik; 22.20 Svet poroča; 23.20 Videostrani.

ČE
28. 9.

9.05 Sinha Moca; 10.30 Argumenti; 14.20 Alf; 14.45 Waltonovi; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Soko 511 3; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Berlinske viže; 21.20 Didijev šov; 21.50 Vstopite; 22.05 Pogledi s strani; 22.10 Videoteka; 23.10 Perestrojka po notah; 0.10 Aktualno.

14.55 Tedaj; 15.00 Iz parlamenta; 16.15 Šport - nogomet; 17.15 Srečanje med živaljo in človekom; 18.30 Wurlitzer; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.20 Milo Dor - vsa moja mesta; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Pomnenje; 23.25 Čikago 1930; 0.10 Aktualno.

10.00 Videostrani; 10.10 Mozaik; Slovar arhitekture; Naselbinska kultura na Slovenskem; Stiki: Kaj je komunikacija; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.20 Spored za otroke in mlade; Z otroki iz daljnih dežel; Pravljicar; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 F. M. Stewart: Ellis Island; 21.00 Tednik; 21.50 Dnevnik.

Denar in strast - afera

Sreda, 27. 9. TV A1, 21.15 - Ameriški igrani film, ki prikazuje zgodbo škandalozne ljubezni med časopisnim gigantom, ki se z 52 leti zaljubi v mlado zvezdnico. Bogati založnik misli, da se z denarjem lahko doseže vse. Mladi izvoljenki hoče uresničiti sanje, postati velika zvezda. Vendar je cena za to zelo visoka. V glavni vlogi nastopata Robert Mitchum in Virginia Madsen. Film je v nemški sinhronizaciji. Hkrati pa bo „Blue Danube Radio“ prenašal originalne tonske posnetke.

Moja mesta Za otroke

Četrtek, 28. 9. TV A2, 21.10 - V okviru oddaje „Spektrum“ se bo avstrijski pisatelj Milo Dor s svojim sinom Milanom podal v mesta, kjer je doma. Rodil se je v Budimpešti, doraščal v Beogradu, živi pa na Dunaju in v Rovinju. Tako je doma na Madžarskem, Jugoslaviji in v Avstriji.

Sreda, 27. 9. TV LJ1, 18.05 - Oddaja ima naslov Železniška postaja. Otroci sklenejo, da se bodo peljali z vlakom. Do trenutka, ko res sedijo v kupeju, je treba marsikaj postoriti: kupiti vozovnico, pisnati pravi vlak in še in še. Zgodilo se bo marsikaj zabavnega in tudi poučnega.

V spomin alpinistu Bärenthalerju

Torek, 26. 9. TV A1, 20.15 - Oddaja Dežela gora bo tokrat posvečena spominu na alpinista Hansa Bärenthalerja, ki se je ob letošnji ekspediciji avstrijske odprave na K2 smrtno ponesrečil. V oddaji bodo pokazali uspešne vzpone, ki jih je opravil s svojimi kolegi, in sodeloval tudi pri pripravi oddaj Dežela gora.

RADIO KOROŠKA

18.10-19.00

Torek, 26. 9.: Halo, prijatelji
in črnih tipk II. del: klavirski stolčki Vilenica '89: Srednjeevropski mit na kraškem prepihu

Sreda, 27. 9.: Glasbena sreda
Igor Dekleva: za kulisami - čar belih

Četrtek, 28. 9.: Rož-Podjuna-Zilja

120. obletnica smrti A. Janežiča (spominski zapis: Ivan Virnik)

Nedelja, 1. 10. 1989: Z ustanovitvijo privatne ljudske šole je Mohorjeva družba v Celovcu napravila pomemben korak. Zagotovo je to storila v smislu treh velikih mož. Eden od teh je bil Anton Janežič, ki je leta 1851 v celovškem listu Slovenska Bčela pozval vse Slovence k ustanovitvi Društva za izdajanje dobrih slovenskih knjig z namenom izobraževati preprosto ljudstvo. Ob Slomšku in Einspielerju ima Janežič največ zaslug za to, da je dobila Mohorjeva v slovenski kulturni in literarni zgodovini našega šolstva in pedagogike izjemno vlogo in pomen. Za najstarejšo slovensko književno ustanovo velja pomembno priznanje, da je naučila Slovence pisati in brati, jim utrjevala narodno zavest in brezmejno širila njihovo obzorje. Velik delež je doprinesel naš rojak Anton Janežič, ki je umrl pred stodvajsetimi leti sredi največjega ustvarjalnega poleta star komaj 40 let.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Torek 26. 9. 20.30	nad menzo univerze, UNIKUM, Celovec	GLASBA ZAHODNE SAHARE (El Oual) - Benefični koncert za ljudstvo Sahare.	Unikum, SJ in SPÖ Koroška
Četrtek 28. 9. 10.00	Slomškov dom Celovec	PREDSTAVITEV KNJIGE: „DIE KÄRNTNER SLOWENEN“ (Mirko Bogataj) Govoril bo Josef Guttenbrunner	Mohorjeva založba
Petek 29. 9. 20.00	nad menzo univerze, UNIKUM, Celovec	„SINN-LOS“ - MOTIONSTHEATRE Nastopa: ameriški pantomimik, klovn, igralec, hudomušnež Andy Geer, ki ponazarja zgodbe samo s svojimi prsti. Prireditelj je posvečena zasedanju avstrijskih pedagogov za slušno prizadete otroke.	Unikum
Sobota 30. 9. 20.00	pri Pušniku, Šentkandolf pri Kolmarji vasi	VESELICA GORJANCEV - Za ples igrajo: Fantje iz Podjune. Srečolov.	SPD Gorjanci
Sobota 30. 9. 20.00	farna dvorana, Sele	Premiera igre „ZMAJ“ (Jevgenij Švarc in Marjan Belina) Igra: mladinska gledališka skupina KPD Planina v Selah. Režija: Franci Končan in Milka Olip, scena in kostumi: Saša Kump; glasba: Pavel Olip; luč in tehnika: Heli Juh.	

IZLETI

Društveni izlet SPD Rož - V nedeljo, 1. oktobra 1989 ob 7. uri izpred Posojilnice v Šentjakobu. Ogleдали si bomo: cerkev in steklaro v Bärnbachu (možnost obiska maše v Hundertwasserjevi cerkvi); lipčance v Piberju ter se vrnili preko vinske ceste nazaj v Šentjakob. **Prispevek:** prijave sprejemamo z vplačilom prispevka na Posojilnico v Šentjakobu.

DAS ANDERE RADIO FÜR KÄRNTEN sonntags von 13.30 - 15.00 auf 100,5 MHz. Ruft uns an, wo ihr uns empfängt, wenn ihr Ideen habt, wenn ihr bei einer Sendung mitmachen wollt... Telefon: 0 4238/558.

DRUGAČNI RADIO ZA KOROŠKO ob nedeljah od 13.30 do 15.00. Pokličite nas in nam povejte, kje nas lahko sprejemate, če imate ideje, če hočete sodelovati pri oddajah... tel. številka 0 4238/558.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 22. 9. 1989

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 13,40	14,00
za 1 angleški funt	£ 21,00	22,20
za 100 franc. frankov	f 203,00	213,00
za 100 ital. lir	Lit 0,95	1,00
za 100 dinarjev	DIN 0,03	0,06
za 100 švic. frankov	sfr 802,50	822,50
za 100 holand. guldnov	Hfl 615,50	631,50
za 100 nemških mark	DM 695,00	712,00

Posreduje: Posojilnica-Bank Zveza-Bank, Celovec

LOTTO TOTO

5 14 20 21 34 41 (1) XX1 2X2 22X 11X
Joker: 112887 b.j. Stava: 1:1, 1:1, 2:1, 0:2, b.j.

RAZSTAVE

Celovec
- Foyer Radia Koroška (od 7. 9. do 5. 10.) - Florian Oswald Breitsamer, dela v temperi, tušu in olju. Razstava je odprta vsak dan, tudi ob koncu tedna, med 8. in 18. uro. - **Mestna hiša** - aspekti neke grupacije. - **Center-pro mente** - dela Ingeborg Jordan (do 2. 10.). - **Galerie Carinthia** (od 19. 9.) - Jože Ciuha - gvaši in akvareli. - **Stadthaus, Kleine Galerie** (od 15. do 25. 9.) - Ljudska umetnost iz Nikaragve, "Tlapagalil" (Hiša slikarjev). - **Künstlerhaus/Mala Galerija** (do 30. 9.) - Jurij Kobe, Sedem arhitekturnih projektov. - **Künstlerhaus Klagenfurt/Österreichgalerie** (do 7. 10.) - Franz Moro, razstava. - **BV-Galerie** (Feldkirchnerstr. 31, do 11. 10.) - Gabriela Schurian, Maratonski tekači (študije gibanja). - **Galerie 61** (do 20. 10.) - Hanna Silberstein - Ironični svet Hanne Silberstein. - **Kulturna taberna Pri Joklnu** (do 20. 10.) - Razstava slik slušno prizadetih otrok. Razstavo bodo otvorili v četrtek, 28. 9. ob 17.00!

Tinje
- **Galerija Tinje** (9. 9. do 8. 10.) - Matej Metlikovič, oljne slike in risbe.

Rožek
- **Galerija Rožek** (od 16. 9. do 15. 10.) - Razstavlja Boris Zaplatil. - Galerija je odprta ob četrkih, petkih, sobotah in nedeljah med 15. in 18. uro.

Libuče
- **Galerija Renate Falke** (od 15. 9. do 15. 10.) - Arnold Strohmeyer, plastike in slike.

SLOVENSKI VESTNIK

2x tedensko

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava:** 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, telex 42 20 86 ZSO. **Glavni urednik:** Ivan P. Lukan; **urednika:** Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Tisk:** Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. **Zastopstvo za Jugoslavijo:** ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina:** 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. **Oglaš:** 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 10.000.000 dinarjev.

●	●			●	●
●	●			●	●

7 črk: IMOTSKI JOKANJE NEDELJA PATRIOT RAMSTEK ŠKRABEC VRTANJE 5 črk: TOMAN 4 črke: ALBA ANIS ETIK MEAD NART ODDA OTTO VPIS 3 črke: ADA ONA 2 črki: AC AK NŠ SS sestavil Jože Petelin

Obvestilo Zveze slovenskih izseljencev

Zveza slovenskih izseljencev sporoča, da bo imela v nedeljo, 1. oktobra 1989, s pričetkom ob 14. uri v gostišču Wrolich v Ločah (Ratenče) ob Baškem jezeru svoj redni občni zbor. Kakor v minulih letih, bo občni zbor povezan s tradicionalnim družabnim srečanjem, ki ga bodo popestrili domači prosvetaši s kratkim kulturnim sporedom.

Na našem srečanju bomo obudili spomin na skupno trpljenje v dobi nacističnega nasilja, se pomenili o aktualnih vprašanjih naše narodne skupnosti in spregovorili tudi o tem, kaj nam nudi zakon o oskrbi žrtev. Predvsem pa bomo imeli dovolj priložnosti, da v prijetni domači družabnosti poživimo osebne stike med bivšimi sotrpini.

Zato velja: V nedeljo, 1. oktobra se bivši pregnanci z družinami, prijatelji in znanci srečamo v Ločah ob Baškem jezeru!

Zveza slovenskih izseljencev

SAK premagal Rapid Lienz z 1:0

„Generalka“ za Pliberk uspela

Teden dni pred velikim derbijem s Pliberkom je nogometna ekipa Slovenskega atletskega kluba v odlični formi! „Generalka“ v nedeljo popoldne na igrišču v Trnji vasi je popolnoma uspela, moštvo okrog Marjana Velika je zasluženoma premagalo močnega nasprotnika iz Lienza z 1:0.

Pred približno 450 gledalci je SAK začel igro z „borbenim udarom“. Marjan Velik je v četrtni minuti prelisičil vso nasprotnikovo obrambo z vratarjem vred in iz razdalje dobrih 35 metrov s premišljenim strelom zatresel mrežo

Lienza. SAK je vodil z 1:0.

V nadaljevanju prvega polčasa je SAK potem nekoliko umiril igro, tako da je nastal vtis, da bo moštvo iz vzhodne Tirolske doseglo izenačenje rezultata.

Toda gostom se načrt ni posrečil, tik pred polčasom si je SAK spet priboril premoč v igri.

Po odmoru so slovenski nogometaši stopnjevali pritisk na nasprotnikova vrata, toda brez nadaljnega uspeha. Marjan Velik je s silovitim strelom zadel samo prečko, isto se je zgodilo Galloju.

V 84. minuti so gledalci mislili, da je tekma dokončno odločena v korist slovenskih nogometašev. Sodnik Aichholzer je po prekršku nad Luschnigom v kazenskem prostoru pokazal na belo točko. Toda tudi iz te stoodstotne možnosti ni bilo nič: Odličen vratar gostov Tscherne je Velikovo „bombo“ ubranil.

V preostalih šestih minutah je SAK s svojo izkušnostjo le še branil rezultat in se z zmago uvrstil na drugo mesto,

Tudi Pliberk v odlični formi!

Tudi nogometna ekipa Pliberka je pred velikim derbijem proti SAK v odlični formi. V soboto je moštvo trenerja dr. Ramšaka odneslo iz Wolfsberga

pomembno točko. Pliberk je po taktični igri proti vodilnemu na lestvici WAC dosegel neodločen rezultat 1:1. Gol za Pliberčane je že v 14. minuti dal Knauder.

Marjan Velik, ki je v nedeljski tekmi proti Lienzu dal odločilni zadel, je trenutno tudi najuspešnejši strelca v moštvo Slovenskega atletskega kluba. V osmih tekmah je 4-krat premagal nasprotnikovega vratarja. Na lestvici strelcev v koroški ligi vodi bivši Pliberčan Hober (WAC) s sedmimi zadetki pred jugoslovanskima legionarjema Oblakom (Trg) in Maverjem (Borovlje), ki sta v tej sezoni petkrat zatresla mrežo.

V pokalu Pliberk proti GAK

Blagajnik nogometnega kluba Pliberk je lahko zadovoljen: po tekmi proti Slovenskemu atletskemu klubu že prihodnjo nedeljo čaka nov atraktiven nasprotnik.

V tretjem kolu avstrijskega nogometnega pokala je žreb Pliberčanom dodelil prvoligaša GAK iz Gradca, tako da je tudi za to tekmo računati z več kot tisočglavo publiko.

Preostali koroški nogometni klubi imajo naslednje nasprotnike: Rapid Lienz igra proti avstrijskemu prvaku FC Tirol, WAC ima v gosteh prvoligaša Sturm Gradec, celovška Austria pa igra v gosteh pri drugoligašu FC Kufstein.

Tretje kolo bodo igrali 1. novembra.

Prva zmaga Bergerja

Avstrijski dirkač v formuli I Gerhard Berger je v nedeljo slavil svojo prvo zmago v letošnji tekmovalni sezoni formule I. Zmagal je na dirki za veliko nagrado Portugalske v Estorilu in je sedaj v skupnem seštevku s 15 točkami na 7. mestu.

Horst Skoff odličen v Barceloni

Koroški teniški igralec Horst Skoff je na turnirju v Barceloni zaigral odlično in šele v finalu v treh nizih podlegel Andreju Gomezu iz Ekvadorja. Na poti v finale je Skoff premagal avstrijskega igralca številka 1, Musterja ter Mancinija.

Konec sanj po 1. kolu?

Šahisti prvega moštva Slovenske športne zveze/Carimpex so v soboto nepričakovano slabo startali v novo tekmovalno sezono 1989/90 v spodnji ligu-vzhod. Slovenski šahisti so s 3,5:4,5 podlegli moštvu iz Šentandraža v Labotski dolini in tako morda celo že v prvem kolu zapravili vse možnosti za načrtovan vstop v koroško deželno ligo.

Vzrok za ta poraz (SŠZ proti Šentandražu še nikoli ni zgubila!) je bila, z izjemo na prvi deski, šibka zasedba na ostalih sedmih deskah, saj so od prvega moštva igrali samo trije igralci (Kovač, dr. Amrusch in Herbert Rulitz), ostali pa so bili člani drugega moštva. Po nastopu mladincev Borisa in Marka Galloba pa je v soboto prvič igral tudi Sandi Lukan, ki je po sicer dobrem začetku

igre zaradi neizkušenosti partijo zgubil.

Mladinec Aleksander Lukan je igral svojo prvo prvenstveno partijo.

Posamezni rezultati:

Kovač – Schwab 1:0, Gallob – Wondra 0:1

(brez boja), dr. Amrusch – dr. Rossnegger 1:0, H. Rulitz – Mitterbacher remi, mag. Waldhauser – Konrad remi, I. Lukan – Teferle remi, Hedenik – Wagner 0:1, S. Lukan – Taudes 0:1.

Naslednje prvenstveno srečanje SŠZ/Carimpex I bo 14. oktobra pri Korenu v Kajzazah proti SG RBB Wolfsberg II, ki je eden izmed favoritov za vstop v koroško deželno ligo.

Tabela

1. FSK/KDR Celovec	1 1 0 0 6,5
2. ODK Celovec	1 1 0 0 6
3. SG Wolfsberg II	1 1 0 0 5
4. VST Velikovec I	1 1 0 0 4,5
ESV Šentvid I	1 1 0 0 4,5
ODK Šentandraž	1 1 0 0 4,5
7. SŠZ Carimpex I	1 0 0 1 3,5
Raiffeisen Cel. I	1 0 0 1 3,5
Frantschach	1 0 0 1 3,5
10. Gospa Sveta	1 0 0 1 3
11. Vorwärts Možberk	1 0 0 1 2
12. ATUS Borovlje	1 0 0 1 1,5

NOGOMETNO OGLEDALO

SAK Celovec – Rapid Lienz 1:0 (1:0)

Trnja vas, 450 gledalcev, sodnik Aichholzer (dober). Postava SAK: Oraže, F. Sadjak, Stern, A. Sadjak, Certov, Kreutz, Velik, Luschnig (85. Urank), Jovičević (83. Blajs), Gallo, M. Sadjak. Gol za SAK: Marjan Velik (4.). Ostali rezultati: Hypo WAC – Pliberk 1:1, FC Šentvid – FC Mölltal 2:0, Wietersdorf – Trg 2:0, Klopini/Kamen – VSV Beljak 1:0 (gol: Lalovič), ATUS Borovlje – ATSV Wolfsberg 0:0, Irschen – Breže 1:4).

Žrelec – Bilčovs 2:0 (2:0)

Žrelec, 300 gledalcev, sodnik Kronlechner (povprečen). Postava Bilčovsa: Woschitz (51. H. Schaunig), Partl (65. F. Quantschnig), Schlemitz, Ogris, J. Kuess, W. Kuess, Schellander, Š. Hobel, Hartl, G. Schaunig, A. Quantschnig.

GSC Liebenfels – Dobrla vas 5:1 (2:0)

Liebenfels, 300 gledalcev, sodnik Hambaumer (povprečen). Postava Dobrle vasi: Tschekalov, Appe, Karel, Opietnik (68. Pasterk), Mišič, Prosen, Wegscheider, Vugrinec, Lesjak, Gorenšek. Gol za Dobrlo vas: Appe (47.).

Žitara vas – Ruda 2:0 (0:0)

Žitara vas, 200 gledalcev, sodnik Janesch (dober). Postava Žitare vasi: Preschern, Kampus, Bosnjak, G. Tacol (65. Komposch), Plasnig, Jann, Höhsl, Kapus, Markovič (78. Kruntner), Hribar. Gola: Kapus (30. in 86. minuta). Ostali rezultati: ASK Celovec – Hypo Šentandraž 5:1, Frantschach – Bad St. Leonhard 1:2, Mostič – Vetrinj 1:0, Treibach – ASV-Celovec 1:0.

Šmohor – Šentjakob 1:2 (1:0)

Šmohor, 150 gledalcev, sodnik Vodivnik (dober). Postava Šentjakoba: K. Zwittng, Weichboth, Rauter, M. Lauritsch, Stampfer, A. Lauritsch, Hrovatič, K. Zwittng, Olipitz, Scherwitzl (65. Stampfer), Kotz. Gola za Šentjakob: Weichboth (70.) Scherwitzl (85.). Ostali rezultati: Landskron – Lendorf 0:1, Rožek – Trebinje 1:0, Baško jezero – Matri 2:1, Baldramsorf – Brnca (trener ravnatelj Pepi Gallob) 3:4, Vernberk – Sachsenburg 6:2, Radenthein – Magdalen 2:2.

Šmihel – Sele 2:2 (1:0)

Šmihel, 350 gledalcev, sodnik Vogt (povprečen). Gola za Šmihel: Andre, Močilnik; za Sele: Mack, Urban. Ostali rezultati: Galicija – Sinča vas 5:4, Globasnica – Labot 4:0, Reichenfels – Železna Kapla 1:1, Pokrče – Grebinj 3:0, Metlova – Podkarnos 2:0, Šentpavel – Velikovec 0:4.

Koroška liga

1. Hypo WAC	8 4 4 0 14:5	12
2. SAK	8 4 4 0 10:4	12
3. Pliberk	8 4 3 1 13:5	11
4. Trg	8 5 1 2 12:7	11
5. Šentvid	8 3 5 0 8:3	11
6. Wietersdorf	8 5 0 3 13:10	10
7. Borovlje	8 3 3 2 9:5	9
8. DSG Klopini	8 3 2 3 11:15	8
9. VSV/Beljak	8 2 2 4 7:7	6
10. Breže	8 1 4 3 9:11	6
11. ATSV Wolfsberg	8 2 2 4 8:12	6
12. Rapid Lienz	8 1 3 4 7:14	5
13. Irschen	8 1 1 6 6:17	3
14. FC Mölltal	8 0 2 6 3:15	2

Spodnja liga-vzhod

1. Liebenfels	8 6 2 0 20:6	14
2. ASK Celovec	8 6 1 1 24:9	13
3. Treibach	8 4 3 1 11:5	11
4. Šentandraž	8 3 4 1 14:13	10
5. Žrelec	8 4 1 3 16:8	9
6. Vetrinj	8 2 3 3 9:6	7
7. Ruda	8 3 1 4 7:12	7
8. Bad St. Leonhard	8 2 3 3 7:12	7
9. Mostič	8 2 3 3 6:15	7
10. ASV Celovec	8 2 2 4 8:9	6
11. Žitara vas	7 2 2 3 7:10	6
12. Bilčovs	8 1 4 3 5:8	6
13. Dobrla vas	8 1 3 4 6:15	5
14. Frantschach	7 1 0 6 9:21	2

Spodnja liga-zahod

1. Brnca	8 6 1 1 28:14	13
2. TSU Matri	8 4 2 2 24:13	10
3. Rožek	8 4 2 2 19:9	10
4. Lendorf	8 4 2 2 14:11	10
5. Trebinje	8 4 2 2 10:7	10
6. Šmohor	8 3 3 2 14:13	9
7. Landskron	8 2 4 2 10:8	8
8. Baško jezero	8 4 0 4 12:18	8
9. Šentjakob	8 3 1 4 10:11	7
10. Vernberk	8 2 2 4 14:16	6
11. Sachsenburg	8 3 0 5 10:21	6
12. Baldramsorf	8 2 1 5 14:18	5
13. Magdalen	8 1 3 4 10:17	5
14. Radenthein	8 1 3 4 11:24	5

1. razred D

1. Velikovec	8 8 0 0 24:4	16
2. ASKÖ Mittlern	8 6 1 1 21:6	13
3. Grebinj	8 5 1 2 16:8	11
4. Pokrče	7 4 0 3 10:7	8
5. Žel. Kapla	8 2 4 2 15:15	8
6. Šentpavel	8 3 2 3 11:13	8
7. Labot	8 3 2 3 10:14	8
8. Podkarnos	7 3 1 3 11:10	7
9. Šmihel	8 3 1 4 7:11	7
10. Globasnica	8 2 2 4 17:21	6
11. Reichenfels	8 2 2 4 11:15	6
12. Galicija	8 3 0 5 15:21	6
13. DSG Sele	8 0 3 5 6:15	3
14. Sinča vas	8 1 1 6 10:24	3